

ВНУТРІШНЬОЧИСЛІВНИКОВІ УТВОРЕННЯ

Єрмоленко А. І., студ. гр. ПР-71,
Кобякова І. К., к. філол. н., доцент СумДУ

Мовне позначення кількості – це лінгвістична техніка, що має ментальну основу. Багатоаспектність кількісної реальності обумовлює характер пізнавального процесу і мовного позначення.

Числівники англійської мови – самостійна незамкнута парадигма квантитативних одиниць, якій притаманні ізоморфні риси лексико-семантичного поля кількості.

Числівникам сучасної англійської мови притаманні риси інформативності, динамізму, термінологічності, стабільної кореляції з одиницями лексико-семантичного поля кількості, регулярних семантичних зсувів, словотворчої валентності.

Виділяються такі словотворчі функції: 1) власне номінативна; 2) конструктивна; 3) компресійна; 4) експресивна; 5) стилістична. Словотвір має три складові: 1) способи словотворення; 2) словотворчі засоби 3) правила словотворення. До продуктивних способів словотворення належать: афіксація, конверсія, композиція та компресія.

Числівникам притаманні семантичні, синтаксичні та словотвірні ознаки. Числівники виявляють велику типологічну подібність, кожен із них позначає число, на одну одиницю більше попереднього. Числівник дефінується за формулою $Ч_n = Ч_{n-1} + 1$ ($3=2+1$, $5=4+1$).

Числівники другого десятка етимологізують значення складених чисел: eleven "одиниця, що залишилася (leave) після десяти», twelve – відповідно «двійка після десяти».

Числівники другої групи утворюються від числівників першого десятка з додаванням суфікса –ty. Пор.: англ. twenty, thirty, forty, fifty, sixty, seventy, eighty, ninety. У номінаціях другої та третьої груп виокремлюються відповідно етимологічні дублети –teen, та –ty, які походять від лексеми –ten та семантизують відповідно процеси додавання та множення.

За структурою, таким чином, числівники англійської мови поділяють на три групи: прості, складні та складені. До простих належать числівники від one до ten. Складні числівники утворюються від числівникових основ sixteen, seventy. Складені числівники - це сполучення двох, трьох і більше складних та простих числівників (twenty-five, three hundred). Другій групі притаманна внутрішньочастиномовна деривація: похідні числівники утворюються шляхом додавання суфіксів -teen та -ty до основ простих числівників. Третя група (складені числівники) утворюється адитивним способом – поєднанням числівників першої та другої груп, тобто простих і складних.